แนวทางการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์*

GUIDELINES FOR DEVELOPING STUDENTS' ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE THROUGH SCHOOL, PARENT, AND COMMUNITY COLLABORATION: A CASE STUDY OF PHRAPATHEPBUNDIT WITTAYANUSORN SCHOOL.

นพดล วรรณสุทธิ์[1]
Nopadol Wannasut[1]
โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์[1], ประเทศไทย
PhrathepbanditwitthayanusonSchool[1], Thailand.
Corresponding Author's Email: nopphadon2111@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ 2) พัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และ 3) ประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาแบบผสมผสาน กลุ่มเป้าหมายจำนวน 70 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินรูปแบบ และแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

---

* นพดล วรรณสุทธิ์. (2569). แนวทางการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์.
วารสารการพัฒนาสังคมและพลเมืองสมัยใหม่, 1(5), 49-62.
Nopadol Wannasut. (2026). GUIDELINES FOR DEVELOPING STUDENTS' ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE THROUGH SCHOOL, PARENT, AND COMMUNITY COLLABORATION: A CASE STUDY OF PHRAPATHEPBUNDIT WITTAYANUSORN SCHOOL.
Journal of social development and modern citizen, 1(5), 49-62.;
Website: https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jdc

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย 3.28 ปัญหามีค่าเฉลี่ย 3.86 และความต้องการมีค่าเฉลี่ย 4.56 โดยด้านการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษมีความต้องการสูงที่สุด 2) รูปแบบ SFCE Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผน การออกแบบกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม การติดตามผล การสะท้อนผล และการปรับปรุงพัฒนา มีผลประเมินภาพรวมเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) คะแนนความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน 30 คน มีค่าเฉลี่ยเพิ่มจาก 56.49 คะแนนก่อนทดลอง เป็น 67.89 คะแนนหลังทดลอง อย่างไรก็ตาม ผลดังกล่าวเป็นข้อมูลจำลอง จึงยังไม่สามารถยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบได้

คำสำคัญ: ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ, ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน, SFCE Model

Abstract

This research aimed to: (1) investigate the current conditions, problems, and needs related to enhancing students' English communicative competence at Phrathepbundit Wittayanusorn School; (2) develop a collaborative model involving the school, parents, and community; and (3) evaluate the model in terms of appropriateness, feasibility, and its effects on students' English communicative competence. The study employed a mixed-methods research and development approach. The target group consisted of 70 participants selected through purposive sampling. The research instruments included a questionnaire, a semi-structured interview, a model evaluation form, and an English communicative competence assessment. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed using content analysis.

The simulated findings indicated that: (1) the overall mean scores for current conditions, problems, and needs were 3.28, 3.86, and 4.56, respectively, with English activity organization receiving the highest needs score; (2) the developed School–Family–Community English Communication Model (SFCE Model) comprised six components: Plan, Design, Act, Monitor, Reflect, and Improve. The model received an overall evaluation mean of 4.52, indicating the highest level; and (3) among 30 students, the mean English communicative competence score increased from 56.49 before the intervention to 67.89 after

the intervention. However, these findings are based on simulated data and therefore cannot establish the model's effectiveness. Actual research data are required to validate these results.

Keywords: English Communicative Competence; School–Family–Community Collaboration; SFCE Model

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 22, 24 และ 29 ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) หลักการดังกล่าวเชื่อมโยงกับการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการแสวงหาความรู้และการสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (เบญจวรรณ เพลงคำ และ พันชลี วาสนสมสิทธิ์, 2566) พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการประเมินสมรรถนะส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชาวไทย สะท้อนความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงการเรียนรู้กับการใช้ภาษาจริง

การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการฝึกใช้ภาษาที่บ้านและในชีวิตประจำวัน โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองสนับสนุนการฝึกภาษา และชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ สิงหนาท น้อมเนียน และ มยุรี ถาวรพัฒน์ (2558) พบว่าการสื่อสารระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนและการสนับสนุนของผู้ปกครองยังมีข้อจำกัด ขณะที่ความร่วมมือกับชุมชนอยู่ในระดับต่ำ ส่วน Lei and Vibulphol (2024) เน้นความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาบทบาทและกลไกการประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของผู้เรียนเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ Yuh and Kaewurai (2021) ศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเสนอให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การทำงานเป็นคู่หรือกลุ่มและการแสดงบทบาทสมมติ ขณะที่สลับสีและ Sumalee Chinokul (2017) พบว่าการใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ชุมชนเป็นฐานช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียน และ (จำเนียรสุข และคณะ, 2560)รายงานผลเชิงบวกของชุดฝึกพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแหล่ง

ท่องเที่ยวท้องถิ่น งานวิจัยเหล่านี้สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงภาษาอังกฤษกับการปฏิบัติจริงและบริบทของผู้เรียน แต่ยังไม่อาจยืนยันโดยตรงถึงประสิทธิผลของรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

นอกจากนี้ (สิงหนาท น้อมเนียน และคณะ, 2568) ศึกษาการดำเนินงานหลักสูตรภาษาอังกฤษฐานสมรรถนะในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของบริบททางสังคมและภาษา การสนับสนุนเชิงนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เมื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การมีส่วนร่วมของครอบครัว และการใช้ชุมชนเป็นฐาน แต่ยังจำเป็นต้องศึกษาแนวทางบูรณาการองค์ประกอบเหล่านี้ให้เป็นรูปแบบความร่วมมือที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น ก่อนกำหนดองค์ประกอบ บทบาท กระบวนการดำเนินงาน และแนวทางติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ช่องว่างดังกล่าวเป็นข้อสังเคราะห์จากงานวิจัยที่นำมาพิจารณา มิใช่ข้อยืนยันว่าไม่เคยมีการศึกษาเรื่องนี้มาก่อน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (2) เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน และ (3) เพื่อประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์และตัวชี้วัดที่กำหนด ผลการวิจัยคาดว่าจะได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบและแนวทางดำเนินงานชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบความร่วมมือที่พัฒนาขึ้นในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และผลที่เกิดขึ้นต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ร่วมกับการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) พัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และ 3) ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จำนวน 70 คน กลุ่มเป้าหมายได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ที่มีบทบาทและประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน แบ่งตามระยะการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ คัดเลือกผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

และ ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผล คัดเลือกนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น รวมถึงผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถาม ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับความร่วมมือในการส่งเสริมการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน

3. แบบประเมินรูปแบบ ใช้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

4. แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ใช้ประเมินการสื่อสารของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

เครื่องมือจะได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง โดยรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพตามข้อมูลที่ได้ดำเนินการจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตาม 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2. ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อจัดทำรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและปรับปรุง

3. ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผล นำรูปแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เก็บข้อมูลการดำเนินงานและความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน รวมทั้งประเมินความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องหลังการทดลองใช้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองใช้ จะเลือกใช้สถิติเปรียบเทียบให้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลและรูปแบบการวิจัย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่สังเคราะห์ประเด็น และนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบและอธิบายผลการทดลองใช้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการส่งเสริมการสื่อสารภาษาอังกฤษ

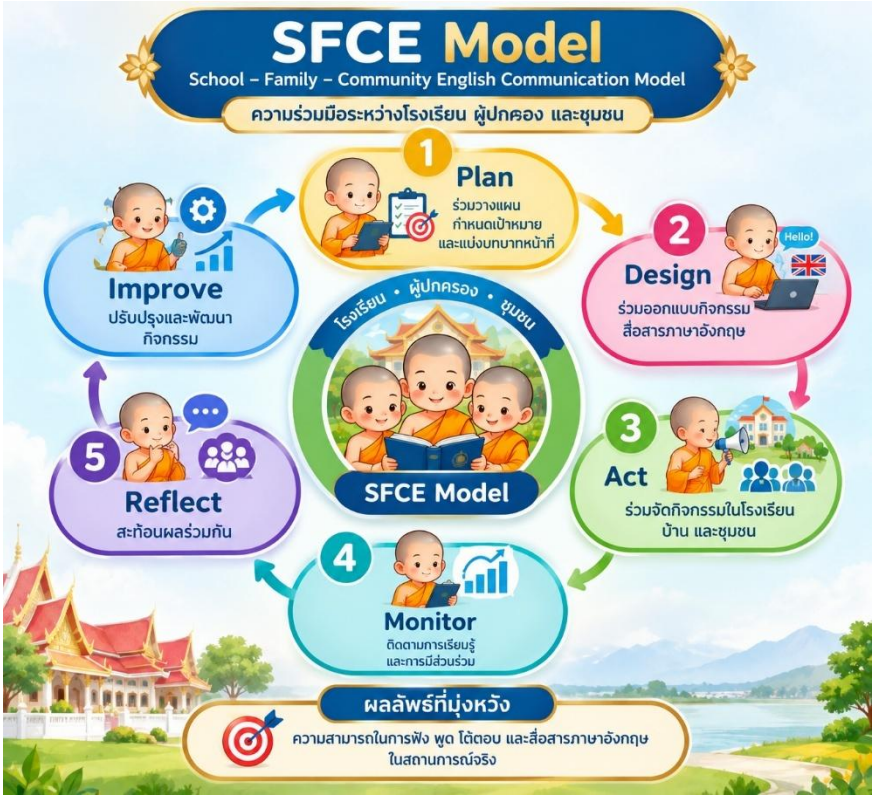
ประเด็นการศึกษา	สภาพปัจจุบัน ($\bar{X}$)	S.D.	ปัญหา ($\bar{X}$)	S.D.	ความต้องการ ($\bar{X}$)	S.D.
1. การวางแผนร่วมกัน	3.42	0.71	3.81	0.68	4.51	0.54
2. การจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ	3.36	0.76	3.94	0.63	4.63	0.49
3. การสนับสนุนจากผู้ปกครอง	3.28	0.82	3.76	0.72	4.48	0.57

4. การใช้ทรัพยากรชุมชน	3.15	0.85	3.88	0.69	4.57	0.52
5. การติดตามและประเมินผล	3.21	0.79	3.91	0.66	4.60	0.51
ภาพรวม	3.28	0.79	3.86	0.68	4.56	0.53

จากข้อมูลจำลอง สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยรวม 3.28 ส่วนปัญหามีค่าเฉลี่ยรวม 3.86 และความต้องการมีค่าเฉลี่ยรวม 4.56 โดยด้านการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงที่สุดที่ 4.63 รองลงมาคือการติดตามและประเมินผลที่ 4.60 ผลตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นแนวทางในการออกแบบรูปแบบที่เน้นกิจกรรมฝึกภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง การติดตามความก้าวหน้า และการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบความร่วมมือที่มุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การออกแบบกิจกรรม การดำเนินงาน การติดตามผล และการปรับปรุงพัฒนา โดยกำหนดชื่อรูปแบบว่า SFCE Model (School–Family–Community English Communication Model) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ Plan, Design, Act, Monitor, Reflect และ Improve ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของสามเณรนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์(SFCE Model)

รายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 1 Plan การร่วมวางแผน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน กำหนดบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง และวางแผนการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 Design การร่วมออกแบบกิจกรรม เป็นการนำเป้าหมายที่กำหนดไว้มาออกแบบกิจกรรมฝึกภาษาอังกฤษ โดยคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียนและโอกาสในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เช่น การสนทนาในสถานการณ์จำลอง การฝึกบทสนทนาที่บ้าน และกิจกรรมสื่อสารภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับชุมชน

องค์ประกอบที่ 3 Act การร่วมดำเนินกิจกรรม เป็นการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด โดยครูรับผิดชอบการจัดการเรียนรู้และให้คำแนะนำด้านภาษา ผู้ปกครองสนับสนุนการฝึกภาษาอย่างต่อเนื่องที่บ้าน ส่วนชุมชนสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ บุคคล และสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 Monitor การติดตามผล เป็นการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการสื่อสาร แบบประเมินความสามารถในการฟังและพูด บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม และข้อมูลสะท้อนกลับจากผู้ปกครองและครู

องค์ประกอบที่ 5 Reflect การร่วมสะท้อนผล เป็นกระบวนการที่ผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรมมาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อระบุจุดเด่น ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการฝึกภาษาอังกฤษของนักเรียน รวมถึงแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละครอบครัวและชุมชน

องค์ประกอบที่ 6 Improve การปรับปรุงและพัฒนา เป็นการนำผลการติดตามและการสะท้อนผลมาใช้ปรับกิจกรรม วิธีประสานงาน และการสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปดำเนินงานในรอบถัดไป จึงเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกับการวางแผนและพัฒนาความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นการประเมินรูปแบบ 5 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ความชัดเจนของกระบวนการ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยตัวอย่างการนำเสนอผลการประเมินแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ SFCE Model

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเหมาะสมขององค์ประกอบ	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ความชัดเจนของกระบวนการ	4.40	0.55	มาก
3. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.40	0.55	มาก
5. ประโยชน์ต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ	4.60	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า รูปแบบ SFCE Model มีค่าเฉลี่ยการประเมินภาพรวม 4.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดตามเกณฑ์แปลผลที่ใช้ในตัวอย่าง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความเหมาะสมขององค์ประกอบ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยด้านละ 4.60 ขณะที่ความชัดเจนของกระบวนการและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยด้านละ 4.40

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนภาษาอังกฤษก่อนและหลังทดลอง

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังทดลอง (ข้อมูลจำลอง)

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนทดลอง	30	56.49	7.20
หลังทดลอง	30	67.89	8.95
ผลต่างเฉลี่ย	30	11.39	4.66

จากตารางที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลจำลอง พบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเฉลี่ยก่อนทดลองเท่ากับ 56.49 คะแนน (S.D. = 7.20) และหลังทดลองเท่ากับ 67.89 คะแนน (S.D. = 8.95) โดยมีผลต่างเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 11.39 คะแนน แสดงให้เห็นแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคะแนนหลังการทดลองในข้อมูลตัวอย่าง ทั้งนี้ ยังต้องใช้ข้อมูลจากการทดลองจริงเพื่อยืนยันผลดังกล่าว

อภิปรายผล

1. ความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

จากข้อมูลจำลองพบว่า ความต้องการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่าสภาพปัจจุบันและระดับปัญหา โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษและการติดตามประเมินผล ประเด็นนี้สะท้อนความจำเป็นในการพัฒนา

กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องและมีระบบสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ทั้งนี้ การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาควรพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นประกอบกับค่าเฉลี่ยรายด้าน เพื่อให้การกำหนดแนวทางพัฒนามีหลักฐานรองรับอย่างเหมาะสมข้อค้นพบดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ กาจารี พิชญกุล และคลังพหล (2025) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 543 คน ผลการศึกษาพบว่าความต้องการจำเป็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเกี่ยวข้องกับการสร้างกลุ่มหรือเครือข่าย การให้บริการชุมชน และการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ขณะเดียวกัน จำเนียร เตชะวัฒนศิริดำรง และมอนไธสง (2026) เสนอแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และองค์กรชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เมื่อสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวร่วมกัน จะเห็นได้ว่าความร่วมมือที่มีคุณภาพควรครอบคลุมทั้งการวางแผน การสนับสนุนการจัดกิจกรรม และการติดตามผล ไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงการเข้าร่วมประชุมหรือการสนับสนุนทรัพยากรเป็นครั้งคราว สำหรับ SFCE Model จึงควรกำหนดบทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนให้ชัดเจน โดยโรงเรียนรับผิดชอบการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ผู้ปกครองสนับสนุนการฝึกภาษาในชีวิตประจำวันตามความพร้อมของครอบครัว และชุมชนสนับสนุนแหล่งเรียนรู้หรือสถานการณ์การสื่อสารที่เหมาะสม แนวทางนี้เป็นข้อเสนอในการพัฒนารูปแบบที่ควรนำไปตรวจสอบกับข้อมูลภาคสนามของโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ต่อไป

2. การใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับบริบทชุมชนเป็นแนวทางที่ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง พิทยา พันธะไชย (2569) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันโดยใช้ชุมชนเป็นฐานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดในบริบทที่ใกล้เคียงกับการใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ภูลวรรณ (2560) พัฒนาชุดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกมีประสิทธิภาพ 76/82 และคะแนนทักษะการพูดก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ สนธิรักษ์ และคณะ (2567) ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมโครงงานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน พบว่าคะแนนทักษะการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัย

ทั้งสามเรื่องสนับสนุนแนวคิดร่วมกันว่า การออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมายสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ดำเนินการในกลุ่มผู้เรียนและบริบทที่แตกต่างกัน จึงควรใช้เพื่อสนับสนุนหลักการออกแบบกิจกรรม มากกว่าจะสรุปว่าผลลัพธ์จะเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันกับสามเณรนักเรียนสำหรับ SFCE Model ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขั้น Design และ Act โดยออกแบบกิจกรรมที่สัมพันธ์กับบริบทของโรงเรียนและชุมชน เช่น การแนะนำสถานที่ การถามและให้ข้อมูล การสนทนาในสถานการณ์จำลอง และการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชน โดยกำหนดเป้าหมายการสื่อสาร เกณฑ์ประเมิน และระดับภาษาที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า การออกแบบเช่นนี้จะช่วยเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้กับทักษะเป้าหมายอย่างเป็นระบบ และทำให้สามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้น

3. การประเมินและปรับปรุงรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลควรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตั้งแต่ระหว่างดำเนินกิจกรรมจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม เพื่อให้ครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้า วิเคราะห์ข้อจำกัด และปรับวิธีจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ งานวิจัยของ สนธิรักษ์ และคณะ (2567) แสดงให้เห็นตัวอย่างการใช้แบบทดสอบทักษะการพูดและแบบประเมินรูบริกเพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังเรียน ซึ่งช่วยให้การพัฒนาทักษะการพูดมีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ ในด้านการบริหารจัดการ จำเนียร และคณะ (2569) เสนอให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนครอบคลุมถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียน การนิเทศ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เมื่อนำมาสังเคราะห์กับแนวคิดของ SFCE Model จึงเห็นได้ว่าการติดตามผลไม่ควรเป็นหน้าที่ของครูเพียงฝ่ายเดียว แต่ควรมีระบบสื่อสารผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและร่วมพิจารณาแนวทางสนับสนุนผู้เรียนตามบทบาทที่เหมาะสมดังนั้น องค์ประกอบ Monitor, Reflect และ Improve ของ SFCE Model ควรดำเนินงานเชื่อมโยงกัน โดย Monitor ใช้ติดตามพัฒนาการด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษและความต่อเนื่องของกิจกรรม Reflect ใช้วิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ส่วน Improve ใช้ผลการวิเคราะห์มาปรับเนื้อหา กิจกรรม และแนวทางสนับสนุนในรอบถัดไป ทั้งนี้ การประเมินควรแยกคะแนนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนออกจากข้อมูลการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือชุมชน เพื่อไม่ให้ตีความผลลัพธ์ต่างประเภทเป็นสิ่งเดียวกันแนวทางดังกล่าวจะทำให้การประเมินรูปแบบมีความชัดเจนทั้งด้านผลลัพธ์ของผู้เรียนและด้านกระบวนการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม การกล่าวอ้างว่า SFCE Model ช่วยเพิ่มความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้จริง จำเป็นต้องอาศัยผลการทดลองใช้รูปแบบและข้อมูลที่เก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถสรุปจากความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีอยู่เพียงอย่างเดียว

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นำไปสู่แนวทางการพัฒนา SFCE Model ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือ การออกแบบกิจกรรมภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับบริบทชุมชน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศสนับสนุนหลักการดังกล่าว โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครอบครัว การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีความหมาย และการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ความเหมาะสมและประสิทธิผลของ SFCE Model ในบริบทของโรงเรียนยังจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบจากการนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ เป้าหมาย และแนวทางการสนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษให้ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

1.2 ครูควรออกแบบกิจกรรมภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันและบริบทชุมชน เช่น การสนทนา การแนะนำสถานที่ และการถาม–ตอบข้อมูล พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอ

1.3 โรงเรียนควรจัดระบบติดตามและประเมินความก้าวหน้าด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียน พร้อมนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำ SFCE Model ไปทดลองใช้ในโรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินงาน เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จและอุปสรรคในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาแนวทางดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความต่อเนื่องและความยั่งยืนของรูปแบบ โดยติดตามผลในระยะยาวและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในบริบทของโรงเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการขยายผลรูปแบบไปยังสถานศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

กาจารี พิชญกุล, และคลังพหล. (2568). ความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 8(1), 45–58.

จำเนียร เตชะวัฒนศิริดำรง, และมอนไธสง. (2569). แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และองค์กรชุมชน. *วารสารหลักสูตรและการสอน*, 15(2), 112–126.

จำเนียร และคณะ. (2569). การบริหารจัดการความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 19(3), 88–101.

เบญจวรรณ เพลงคำ, และพ้นชลี วาสนสมสิทธิ์. (2566). ผลของชุดโมดูลการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบบูรณาการที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 16(1), 448–472.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 116(74 ก), 1–23.

ภูวสิทธิ์ ภูลวรรณ. (2560). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 12(2), 105–118.

พิทยา พันธะไชย. (2569). ผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันโดยใช้ชุมชนเป็นฐานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 12(1), 67–81.

สนธิรักษ์ และคณะ. (2567). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 10(2), 143–157.

สุมาลี ชิโนกุล. (2560). การพัฒนาสื่อการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตครู. *An Online Journal of Education (OJED),* 12(2), 384–398.

Chinokul, S. (2017). Instructional media development using community-based approach to enhance pre-service teachers' ability in using English instructional media. *An Online Journal of Education (OJED)*, 12(2), 384–398. tci-thaijo.org

Lei, J., & Vibulphol, J. (2024). Teacher-parent collaboration for young EFL learners: A Thai teacher's experiences. *English Language Teaching*, 17(8), 39–51. doi.org

Nomnian, S., Fonghoi, W., & Pitaksuksan, N. (2025). Implementation of English competency-based curriculum in public sandbox schools in Thailand's Deep South. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 18(2), 212–235. tci-thaijo.org

Nomnian, S., & Thawornpat, M. (2015). Family engagement on the promotion of Thai learners' English language learning in public secondary schools in Bangkok. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 8(2), 43–58. tci-thaijo.org

Plengkham, B., & Wasanasomsithi, P. (2023). Effects of integrated performance assessment modules on English speaking ability of Thai EFL undergraduate students. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 16(1), 448–472. tci-thaijo.org

Yuh, H. A., & Kaewurai, W. (2021). English speaking problems and needs of Thai lower secondary school students: Cooperative and communicative approaches. *Reflections*, 28(2), 231–245. tci-thaijo.org